

آیا درجه ی ارزشیابی بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران با عملکرد آنها رابطه دارد؟

دکتر محمد عرب^۱، دکتر ابوالقاسم پوررضا^۲، دکتر حجت زراعتی^۳ رامین روانگرد^۴

چکیده

مقدمه: بیمارستانها نیز نظیر سایر سازمانها نیازمند نظارت و ارزشیابی مستمر و دائمی هستند. با نگرش به وظایف اصلی این مراکز که آموزش، درمان، پژوهش و مشارکت در بهداشت جامعه است، این امر، از اهمیت بیشتری برخوردار خواهد شد. بر این اساس هدف پژوهشگران نیز مقایسه درجه ی ارزشیابی بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران با عملکرد آنها بوده است.

روش بررسی: این پژوهش کاربردی و از دسته مطالعات توصیفی - تحلیلی به روش مقطعی (cross-sectional) بوده، که در ۲۷ بیمارستان تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفته است. داده های این پژوهش از طریق پرسشنامه ای که پس از تهیه توسط پژوهشگر، روایی آن توسط استادان و برخی از مدیران بیمارستانها به تأیید رسید، جمع آوری گردید و به دلیل استفاده از فرمها، دفاتر آماری بیمارستانها و جداول ارزشیابی بیمارستانها در معاونت سلامت دانشگاه مذکور (جهت تکمیل آن) از اعتبار لازم نیز برخوردار بود. برای تحلیل نتایج از نرم افزار SPSS استفاده شد. آزمونهای آماری مورد استفاده نیز عبارتند از: Mann Whitney، Mc Nemar و ضریب همبستگی spearman.

یافته ها: یافته های این مطالعه نشان داد که بین درجه ی ارزشیابی فعلی بیمارستانهای مورد مطالعه با شاخصهای عملکردی، رابطه معنی داری وجود ندارد. اما بین درجه ی ارزشیابی پیشنهادی برای بیمارستانهای مورد مطالعه با شاخصهای عملکردی مورد بررسی (بجز درصد اشغال تخت؛ احتمالاً به دلیل کم بودن تعداد نمونه ها)، ارتباط معنی داری وجود داشته و جهت ارتباط نیز صحیح بوده است. همچنین، در بیمارستانهای دولتی دارای درجه ی ارزشیابی ۱ و ۳، بین درجه ارزشیابی فعلی و پیشنهادی (بر اساس شاخصهای عملکردی آنها) تفاوت معنی دار مشاهده گردید.

نتیجه گیری: یافته های فوق نشان دهنده ی واقعی تر بودن درجه ارزشیابی فعلی بیمارستانهای خصوصی نسبت به بیمارستانهای دولتی بوده و سیستم ارزشیابی فعلی بیمارستانها نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

واژه های کلیدی: مطالعات ارزشیابی - ارزشیابی برنامه - بیمارستانهای خصوصی - بیمارستانهای دولتی

پذیرش مقاله: ۸۴/۹/۶

اصلاح نهایی: ۸۴/۹/۱

وصول مقاله: ۸۴/۷/۱۸

مقدمه

برابر گزارشهای سازمان بهداشت جهانی (WHO)،

سهم بیمارستانها از هزینه های جاری دولت در بخش

ارزشیابی، جزء جدایی ناپذیر هر فعالیت و کار اجرایی به شمار می رود زیرا با استفاده از اطلاعات قابل اندازه گیری، هدف اصلی که همانا بهبود فعالیتهای اجرایی است، دنبال می شود و بدون آنکه منابع افزونتری را اقتضا یا پیشنهاد کند، به اثربخشی و بازده متناسب و بهره وری مورد انتظار (اپتیمم) عنایت دارد (۱-۲). در طول چند دهه گذشته، اهمیت ارزشیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی به طور چشمگیری افزایش یافته است (۳).

۱- استادیار گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران (نویسنده ی مسوول)

E-mail: arabmoha@tums.ac.ir

۲- دانشیار گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران

۳- استادیار گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران

۴- کارشناس ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی